

Verzorging PEG-sonde

Er is (of wordt binnenkort) bij u een PEG-sonde aangelegd. In deze brochure staat beschreven hoe een PEG-sonde verzorgd moet worden.

Rijnstate

Neem altijd uw
verzekeringsgegevens
en identiteitsbewijs mee!

Een goede verzorging van de PEG-sonde en de huid rond de insteekplaats kan veel problemen voorkomen. In deze brochure hebben we de belangrijkste richtlijnen voor de verzorging op een rij gezet. De PEG-verpleegkundige bespreekt met u de verzorging van de huid en de sonde. Ook krijgt u een startersdoos met alle hulpmiddelen voor de verzorging van de sonde.

Verzorging tijdens de eerste 7 tot 10 dagen na plaatsing

Als de PEG-sonde nog maar net is aangelegd, kan het gebied rond de insteekplaats gevoelig zijn. Het buitenste schijfje staat strak tegen de buikhuid aan. Soms zijn er ook hechtingen aangebracht. (Deze kunnen er uit zien als kleine ronde plaatjes naast het slangetje van de sonde). In deze periode wordt de verbinding tussen maag- en buikwand gevormd. Het uitwendige fixatieplaatje moet dan ook stevig tegen de buikwand blijven zitten.

Verzorging

Voor de verzorging van de sonde is het zeer belangrijk dat u elke keer vooraf uw handen wast met water en zeep.

Doorspoelen met lauw water

Ter voorkoming van verstopping van de sonde:

- Na iedere toediening van sondevoeding moet u de sonde met 20-30 ml lauw water doorspoelen. Als u continu sondevoeding krijgt, dient u 4 tot 6 keer per dag de sonde door te spuiten om deze schoon te houden.
- Ook als de sonde niet wordt gebruikt, moet u deze wel 3 keer per dag doorspuiten met 20-30 ml water.
- Spoel ook **voor** en **na** elk medicijn door met water, dus ook tussen de verschillende medicijnen door. Dit is belangrijk om een reactie tussen de medicijnen te voorkomen.

Huid wassen met lauw water

In de eerste week wordt het kanaal gevormd dat tussen de buikwand en de maag zit. De sonde mag dan ook niet losgemaakt worden. De ruimte tussen het

fixatieplaatje en de huid moet ongeveer de dikte van een munt zijn. De huid rondom de insteekplaats van de sonde wordt met lauw water schoongemaakt en moet goed gedroogd worden. Soms scheidt de insteekplaats wat geel gekleurd vocht af (wondvocht). Ook bij hevig transpireren kan er onder het fixatieplaatje huidirritatie ontstaan. Een splitgaasje eronder gaat dit tegen. Zodra er geen wondvocht meer gevormd wordt, is een gaasje niet meer nodig. Beweeg de PEG-sonde verder zo min mogelijk. U kunt gerust douchen. Ga de eerste week nog niet in bad.

Verzorging vanaf een week na plaatsing

Tijdens de 2e controle (na 7 tot 10 dagen) door de PEG-verpleegkundige wordt de verzorging doorgesproken en met u geoefend. Dit bestaat uit de volgende punten:

Doorspoelen met lauw water

Ter voorkoming van verstopping van de sonde:

- Na elke toediening van sondevoeding moet u de sonde met 20-30 ml lauw water doorspoelen. Als u continu sondevoeding krijgt, dient u 4 tot 6 keer per dag de sonde door te spuiten om deze schoon te houden.
- Ook als de sonde niet wordt gebruikt, moet u deze wel 3 keer per dag doorspuiten met 20-30 ml water.
- Spoel ook voor en na elk medicijn door met 20-30 ml water, dus ook tussen de verschillende medicijnen door. Dit is belangrijk om een reactie tussen de medicijnen te voorkomen.

‘Draaien en Dompelen’

Vanaf 7 tot 10 dagen na plaatsing moet u de sonde dompelen en draaien om te voorkomen dat de interne fixatiedisk vastgroeit aan de maagwand.

- Draaien: draai 1 keer per dag u de PEG-sonde helemaal rond in het kanaal.
- Dompelen: schuif 2 maal per week het fixatieplaatje van de buikwand af en duwt u de sonde vijf centimeter in de maag en terug. Hierna het fixatieplaatje weer strak zetten, zodat er net een muntje tussen het plaatje en de buikhuid kan.

Schoonmaken

Het blijft echter van het grootste belang dat u voor de verzorging van de sonde uw handen goed wast. Het stomagebied maakt u dagelijks schoon met lauw water en zeep. Dit kan bijvoorbeeld onder de douche of in bad. Droog de huid hierna goed. Als u het prettig vindt, kunt een gaasje tussen de huid en het fixatieplaatje doen. Neem de vier D's goed in acht: Doorspoelen, Draaien, Dompelen en Drogen.

Sonde met ballon

Als u een sonde met ballon heeft gekregen, dan is het belangrijk dat u 1 keer per week de inhoud van de ballon controleert. Dit doet u met behulp van een 5 ml spuit. Deze zet u op het zijstuk van de sonde. Eerst maakt u het externe fixatieplaatje iets los en brengt u de sonde ongeveer 3 cm in de maag. U zuigt de ballon leeg en houdt hierbij de sonde vast. U vult de ballon opnieuw met 5 ml schoon kraanwater. Vervolgens moet u de sonde weer op de juiste plaats brengen en de fixatieplaatje terugplaatsen. Als u bij het plaatsen hechtingen (bij ballonsonde) heeft gekregen, kunnen deze bij de controle na 7 tot 10 dagen na plaatsing door de PEG-verpleegkundige worden verwijderd als u er last van heeft. In principe lossen de hechtingen vanzelf op.

Verzorging van mond en gebit

Als u sondevoeding gebruikt, eet u weinig of niet meer via de mond. Hierdoor wordt minder speeksel aangemaakt en kunt u last krijgen van een onaangename smaak en een droge en pijnlijke mond. Maatregelen die kunnen helpen zijn:

- een paar keer per dag tandenpoetsen
- regelmatig spoelen met schoon water
- (suikervrije) kauwgum kauwen is een goede manier om uw speekselklieren te activeren als u dat kunt en mag
- bescherm uw lippen en huid rondom met lippenbalsem of vette crème

Medicijnen

Als medicijnen door de sonde gegeven moeten worden, overleg dan met uw arts en apotheker of de medicijnen die u neemt daarvoor geschikt zijn. Medicijnresten kunnen de sonde makkelijk verstopen. Spoel altijd goed door voor en na het gebruiken van uw medicijnen.

Als u een PEG-J sonde heeft:

- Een PEG-J sonde heeft twee toegangswegen: één voor de maag (gastric) en één voor naar de dunne darm (jejunum feedpoort)
- Sondevoeding via de PEG-J hoort altijd via een voedingspomp gegeven te worden
- Doorspoelen en schoonmaken vindt plaats zoals bij een gewone PEG-sonde
- Er mag niet volledig gedraaid worden!
- Dompelen moet 2 keer per week zoals beschreven hierboven
- Het is belangrijk voor u om te weten via welke poort u de medicijnen moet toedienen. De arts dient dit te vermelden op het recept

Vervangen van een PEG-sonde

Meestal kan zonder problemen een nieuwe sonde geplaatst worden door het reeds gevormde kanaal. Wel dient er eerst de oude PEG-sonde verwijderd te worden. Soms is het noodzakelijk om hiervoor een gastroscopie (kijkonderzoek van de maag) te doen.

Verwijderen van een PEG-sonde

De PEG-sonde verwijderen kan meestal zonder problemen. Bij sommige types moet dit gebeuren met behulp van een gastroscoop. Ook dit gebeurt dan weer door de arts op de endoscopie afdeling. Na verwijdering groeit het kanaaltje vanzelf dicht en blijft er een litteken achter.

Problemen, mogelijke oorzaken en oplossingen

Bij twijfel of vragen over de PEG-sonde kunt altijd tijdens kantooruren contact opnemen met de PEG-verpleegkundige.

De PEG-sonde is er uitgevallen

- Een PEG-sonde met een inwendig fixatieschijfje kan er niet makkelijk uitvallen. Alleen als er hard aan getrokken wordt, kan deze er uitvallen.
- Een ballonsonde kan er makkelijker uitvallen, met name wanneer de ballon defect is.
- Als de PEG-sonde er uit is gevallen moet u zo snel mogelijk de eruit gevallen sonde terugplaatsen en vastzetten met bijvoorbeeld een pleister (of een nieuwe sonde uit uw voorraad terugplaatsen).
- Als dit niet lukt, neem dan zo snel mogelijk contact op met de PEG-verpleegkundige. Buiten kantoor tijden kunt u contact opnemen met de afdeling Spoedeisende Hulp.
- **Handel snel**, want de insteekopening kan zich al na 1 tot 2 uur sluiten!

De sonde is verstopt

- Spoel de sonde krachtig door met lauw water
- Neem een 5 of 10 ml spuit en probeer met een pompende beweging (spuiten en zuigen) vocht door de sonde te krijgen.
- Kneed de plek waar de sonde verstopt lijkt te zijn en probeer nogmaals door te spuiten. Lukt het niet om de sonde open te krijgen, neem dan contact op met de PEG-verpleegkundige. Buiten kantoor tijden kunt u overleggen met de Spoedeisende Hulp.

Lekkage langs de PEG-sonde

- Controleer of het buitenste fixatieplaatje niet te los zit. Er moet net een muntje tussen het plaatje en de buikhuid kunnen.
- Bij blijvende problemen maak een afspraak op het spreekuur van de PEG-verpleegkundige. Soms moet de sonde vervangen worden.

Lekkage van de PEG-sonde zelf

Door het gebruik kan er een gaatje in de PEG-sonde ontstaan. Deze zal dan vervangen moeten worden. Maak hiervoor een afspraak met de PEG-verpleegkundige. Soms moet er bij vervanging een gastroscopie plaatsvinden.

Huid rondom de PEG-sonde is rood en pijnlijk

- Dit kan wijzen op een (beginnende) ontsteking.
- Zorg ervoor dat de huid schoon en droog blijft. Leg een gaasje tussen de huid en buitenste plaatje.
- Let op dat er geen lekkage is van maaginhoud langs de sonde. Dit kan de huid irriteren. Zorg dat het fixatieplaatje niet te los zit. Er moet net een muntje tussen het plaatje en de buikhuid kunnen.
- Wanneer de klachten niet na enkele dagen verdwijnen en wanneer er pus uit de fistelgang komt, overlegt u dan met de PEG-verpleegkundige en maak een afspraak op het PEG-spreekuur.

De PEG-sonde kan niet gedraaid en gedompeld worden

De sonde gaat vastzitten in de maagwand en het fistelkanaal. Het is noodzakelijk om de PEG-sonde te wisselen. Neem zo snel mogelijk contact op met de PEG-verpleegkundige

Poliklinisch spreekuur PEG-verpleegkundige

Op de polikliniek maag-, darm- en leverziekten is een verpleegkundig spreekuur voor mensen met een PEG-sonde. U kunt een afspraak maken via telefoonnummer 088 – 005 6800. Ook kunt u vragen of de PEG-verpleegkundige contact met u opneemt.

Vragen

Bij vragen over de voeding en/of de toediening ervan, kunt u contact opnemen met de diëtist op telefoonnummer 088 – 005 6134. Heeft u vragen over de verzorging van de huid en/of de sonde, neem dan contact op met de poli Maag-, Darm- en Leverziekten via telefoonnummer 088 – 005 6800 en vraag

naar een PEG-verpleegkundige.

Buiten kantoor tijden kunt u contact opnemen met de Spoedeisende Hulp op telefoonnummer 088 - 005 6680.

Gegevens over uw PEG-sonde

U heeft de volgende PEG-sonde:

Geplaatst op - - 20....

Merk:.....Fr.met interne
fixatieschijf

Merk: Fr. met intern ballon

Button (Mic-Key).....Fr, lengte:.....

PEG-J sonde merk:.....;.....Fr en
.....Fr

Anders.....

Bij Rijnstate kunt u telefonisch en voor de meeste specialismen via www.rijnstate.nl uw afspraak maken.

Rijnstate

Postbus 9555
6800 TA Arnhem
T 088 - 005 8888
E info@rijnstate.nl
www.rijnstate.nl

Ziekenhuislocaties

Arnhem
Zevenaar
Velp
Dieren
Arnhem-Zuid